

[Bøgholm.]

i tilfælde af en sammenslutning af de vest-europæiske stater til en overstatlig enhed. Dette forhold må vurderes som en positiv faktor for udviklingen af et venskabsforhold mellem Danmark og Tyskland, men det er ikke i sig selv nok.

Jeg tror, det er rigtigt, at der tales med åbenhed i dette spørgsmål. Et folkeligt venskab mellem Danmark og Tyskland har sine ganske bestemte forudsætninger. Tyske overgreb mod danskheden i Sydslesvig ville gøre et sådant venskab umuligt, og den kryptonazisme, der gør sig gældende i landet Slesvig-Holsten, kan nok stemme til eftertanke. Der er næppe et andet tysk enkeltland, hvor demokratiets fremtidsudsigter synes så usikre som i Slesvig-Holsten. Det er i denne situation, at forslag fremføres om skabelsen af en tysk Nordveststat, hvori det nuværende land Slesvig-Holsten skulle indgå som integrerende provins. Jeg forstår de bevæggrunde, der har været afgørende, og jeg erkender gerne, at der fra et økonomisk synspunkt kan siges meget, der taler for en sådan opfattelse; men det ville betyde, at danskheden i Sydslesvig blev stillet overfor et overvældende tysk folkeflertal og mistede enhver mulighed for at gøre sig politisk gældende. Den tyske grundlov åbner mulighed for en folkeafstemning om, hvorvidt en landsdel ønsker tilslutning til en sådan ny stats dannelse. Muligheden for indenfor den tyske stats rammer at nå frem til et selvstyre for Sydslesvig, således at landsdelens endelige skæbne blev afgjort gennem fri afstemning på et senere tidspunkt, skulle derigennem være givet.

En sådan administrativ adskillelse fra Holsten ville ligeledes åbne muligheder for en løsning af flytningsspørgsmålet. Det vil dog være rimeligt her at gøre den bemærkning, at det naturligvis fuldtud må erkendes, at en flytning af flygtningene fra nationalt omstridte grænseegne nok betyder, at en meget stærk belastning af forholdet mellem dansk og tysk fjernes, men at det naturligvis set fra et tysk synspunkt kun flytter problemet.

Jeg tror, at en tilfredsstillende og endelig løsning må siges at overstige Vesttysklands kræfter. Det kan kun løses på en atlantisk og europæisk basis, og det må

for at sikre det almindelige samarbejde mellem folkene være en ganske bestemt forudsætning, at der ikke finder nogen samlet anbringelse af flygtningene sted i grænseegne. Jeg er fremkommet med disse bemærkninger ud fra den opfattelse, at det ikke vil tjene noget fornuftigt formål nu at kalde til debat om begåede fejl og forsømte lejligheder, men at det, det gælder om, må være at kortlægge netop dette øjeblikks politiske muligheder.

Der har ofte været en tilbøjelighed til at betragte det sydslesvigske problem i forbindelse med forholdet mellem Danmark og Tyskland, og jeg har i og for sig ikke noget at indvende mod dette. Det synes mig derfor af betydning at fastslå, at de krav, der er rejst af Sydslesvigs danske, ikke er krav, der går imod, men tværtimod er krav, der ligger på tysk udenrigspolitikens egen linie. Jeg kan ikke se rettere, end at Tyskland har enhver national ret i de store områder mod Øst, der var tyske i 1939, og som blev dem frataget efter sidste krig. Königsberg, Stettin og Breslau har gennem århundreder været tyske byer, og det er urimeligt og urigtigt, at tilflyttere fra Øst skal kunne udviske disse byers historiske særpræg og afgøre deres nationale skæbne. Jeg kan derfor kun se med sympati på tysk politik, når det kræves, at kortet tegnes i overensstemmelse med den gennem en fri afstemning udtrykte nationale vilje, og at tilflyttere, der betegner et rodløst fremmedelement, ikke får stemme ved denne nationale afgørelse. Det, der er ret i Øst, bliver ikke uret i Nordvest. Skal Europa kunne føle sig overbevist om alvoren i tysk udenrigspolitikens krav om genforening med det tabte Østtyskland, vil det ikke være muligt at nægte Sydslesvigs danske denne ret, man selv kræver mod Øst.

Således er problemet Sydslesvig ikke blot et dansk-tysk problem, men et problem med store udenrigspolitiske perspektiver, et problem af betydning for løsningen af selve spørgsmålet om vor gamle verdensdels fremtid. En løsning, der ligger på den nationale friheds linie, vil ikke blot betyde, at Sydslesvig i stedet for at være en kløft mellem Danmark og Tyskland vil have mulighed for at blive en bro mellem Danmark og Tyskland, mellem Tyskland